

LẤY CÁI GÌ ĐỂ TRẢ LỜI CHONHỮNG CÂU HỎI CỦA CUỘC SỐNG?

NIHÂN TÂM

Với Đại hội 6, việc đổi mới chính sách kinh tế được đặt thành nhiệm vụ trung tâm và đã thu được những thành tựu bước đầu rất quan trọng. Với Đại hội 7, việc đổi mới kinh tế vẫn được coi là trọng tâm, đồng thời như đồng chí Tổng Bí thư Đỗ Mười nói tại kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa 8: "Đại hội 7 đề ra nhiệm vụ tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động và mối quan hệ giữa các bộ phận cấu thành hệ thống chính trị, coi đó là một điều kiện quan trọng hàng đầu để thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội. Chúng ta chủ trương tăng cường ổn định chính trị để tạo môi trường thuận lợi cho ổn định và phát triển kinh tế... Tuy nhiên ổn định không có nghĩa là giữ nguyên trạng những cái đã lỗi thời, trì trệ, xơ cứng... Nếu không kịp thời đổi mới những mặt chưa phù hợp trong hệ thống chính trị thì chúng sẽ trở thành lực cản đối với quá trình phát triển kinh tế..."(1)

LÀ GÌ VÀ Ở ĐÂU?

Ngân hàng là "mũi nhọn đột phá" như Hội đồng Bộ trưởng đã xác định và như các chuyên gia nói: "Ngân hàng như cái đầu tàu kéo con tàu kinh tế". Có lẽ vì vậy, một ngày sau khi kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa 8 kết thúc, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Võ Văn Kiệt đã chủ trì cuộc trao đổi ý kiến chân thành, thẳng thắn để tìm lời đáp cho câu hỏi: "Đã hơn một năm ban hành hai pháp lệnh về ngân hàng nhưng vẫn chưa đi vào thực hiện một cách đầy đủ, từ đó chưa giúp giải quyết những khó khăn trong hoạt động kinh tế đang chuyển mình sang cơ chế thị trường. Khó khăn trong việc triển khai hai pháp lệnh vốn đã có sự đóng góp của nhiều chuyên gia trong nước và ngoài nước là gì và ở đâu?"

Dư luận nhận xét: Cách làm của Hội đồng Bộ trưởng như vậy là hết sức cần thiết. Nói phải đi đôi với làm,

và muốn làm tốt thì phải tháo gỡ, phá vỡ "những lực cản" như đồng chí Tổng Bí thư Đỗ Mười đã lưu ý tại diễn đàn quốc hội vừa rồi. Đề nghị Ban lãnh đạo ngành ngân hàng cùng các chuyên gia hãy tìm cho được lời đáp chính xác cho câu hỏi trên của HĐBT để làm cho ngân hàng thật sự trở thành "mũi đột phá", thành "đầu tàu kéo con tàu" đi lên...

HÀNG NĂM BÙ LỖ 400 TỈ ĐỒNG CHỊU ĐÁU NỔI!

Tại diễn đàn quốc hội vừa rồi, đại biểu Phan Văn Khải cho biết: "Ngành ngân hàng phải huy động vốn với lãi suất cao, khi cho khu vực quốc dân vay thì áp dụng với lãi suất thấp. Chỉ có trên dưới 10% cho các thành phần kinh tế ngoài quốc doanh vay là không lỗ. Khoảng 90% còn lại cho quốc doanh vay, hàng năm nhà nước bù lỗ trên 400 tỉ. Nếu tăng lãi suất cho vay thì hàng loạt xí nghiệp quốc doanh bị phá sản, nhưng giữ lãi suất đó thì Nhà nước bù lỗ không thể chịu đựng nổi!". Nhiều người cho rằng bù lỗ cũng là con đẻ của bao cấp thôi. Nhà nước chịu không nổi cũng lúc là nhân dân chịu hết nổi. Đã tới lúc phải chặt đứt cái đuôi bao cấp, chấm dứt bù lỗ, chấp nhận sự phá sản của các đơn vị quốc doanh làm ăn thua lỗ kéo dài, nói cách khác là giải thể rồi tìm cách tháo gỡ bằng cách chuyển sang các hình thức sở hữu thích hợp như chế độ cổ phần; cho thuê xí nghiệp quốc doanh; hoặc mở rộng quyền tự chủ và khoán kinh doanh đối với các xí nghiệp quốc doanh... Cơ cấu kinh tế nhiều thành phần vận động theo cơ chế thị trường không thể tránh được sự cạnh tranh, dù là cạnh tranh lành mạnh, mà đã là cạnh tranh thì tất phải có phá sản, đó là qui luật khó cưỡng lại được. Nhà nước chỉ nên hỗ trợ cho những đơn vị kinh tế quốc doanh ở những ngành then chốt và đòi hỏi những nơi này không chỉ bảo toàn mà phải phát triển vốn, làm ăn ngày càng có hiệu quả. Có lẽ, sau khi khai thông cho ngành ngân hàng ra khỏi ách tắc, đề nghị Hội đồng Bộ trưởng động viên trí tuệ của các chuyên gia kinh tế để tìm lời đáp dứt khoát cho câu hỏi: quốc doanh chỉ nên "nắm" những gì và nên "buông" những gì? Nắm rồi thì phải làm sao để kinh doanh thật sự có hiệu quả, dù sức là công cụ điều tiết, can thiệp, chỉ phối mỗi khi thị trường có biến động về hàng hoá và giá cả? Hẳn sẽ có nhiều lời giải đáp sáng suốt, ở đây xin phép được góp một câu trả lời: "Đại hội 7 khẳng định các tư liệu sản xuất chủ yếu là thuộc sở hữu toàn dân. Nhưng để các tư liệu sản xuất ấy sinh lợi, không thua lỗ, không bị ăn cắp, hay lãng phí, thì phải trao quyền sử dụng chúng cho những "ông chủ cụ thể", tức là đa dạng hoá các hình thức sở hữu trên cơ sở công hữu hoá."

NHỮNG NGƯỜI QUEN KIỀNG CỬ, NÉ TRÁNH KHÔNG CÒN CÓ

2 PHÁT TRIỂN KINH TẾ

ĐIỂM TỰA!

Đọc báo Tuổi trẻ Chủ Nhật số 31-91 được biết tỉnh Hậu Giang đã có quyết định trả lại chủ cũ 72 nhà máy xay xát, quen gọi là nhà máy chà gạo. Trước đây những nhà máy này được quốc doanh hoá, tiếp đó là công tư hợp doanh nhưng làm ăn đều thất bại. Sau khi Ủy ban Tỉnh ký quyết định, một số chủ cũ đã được nhận lại nhà máy của mình và bỏ vốn ra làm một cuộc hồi sinh lý thú như ông Thi Khải chủ nhà máy chà Càn Hưng ở Sóc Trăng nói: "Nhà nước đã trả lại nhà máy này cho tôi, tuy trễ mà đúng rồi. Bây giờ tôi chấp nhà nước làm 2 cơ sở không bằng tôi làm một cơ sở". Trong khi đó thì không ít người vẫn chưa nhận được nhà máy của mình tuy Ủy ban Tỉnh đã ký quyết định khá lâu, vì bị một số giới chức quan liêu ở bên dưới gây khó dễ, thậm chí có "ông huyện" nói: "tỉnh ký thì để tỉnh trả tiền bồi hoàn". Đây chỉ là một trong trăm ngàn chuyện "phép vua thua lệ làng" mà tôi xin đưa ra để nói rằng Đại hội 7 quyết định xây dựng một nhà nước pháp quyền là hoàn toàn đúng đắn. Đại hội cũng quyết định "Đảng lãnh đạo hệ thống chính trị, nhưng Đảng hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật". Kỳ họp thứ 9 của Quốc hội khoá 8 đã góp ý để hoàn chỉnh Dự thảo sửa đổi Hiến pháp và quyết định sẽ công bố để lấy ý kiến nhân dân và tới kỳ họp thứ 10, Quốc hội sẽ thông qua. Lúc đó, nước ta có một Hiến pháp, một đạo luật cơ bản được đổi mới và mong rằng sau khi có Hiến pháp mới, Quốc hội sẽ tiếp tục xúc tiến công việc lập pháp để từ Hiến pháp, đạo luật gốc, hình thành đồng bộ và có hệ thống các luật khác, nhằm đảm bảo cho công cuộc đổi mới kinh tế và chính trị theo Nghị quyết Đại hội 7 được tiến hành trôi chảy, nghiêm chỉnh, chấm dứt tệ tùy tiện, quan liêu, bảo thủ đang là lực cản của công cuộc đổi mới. Chỉ có xây dựng một nhà nước pháp quyền và mọi tổ chức, mọi người

đều phải sống theo pháp luật thì các thành phần kinh tế ngoài quốc doanh như kinh tế tư bản tư nhân, kinh tế cá thể mới có thể phát triển được một cách hài hòa trong cơ cấu kinh tế nhiều thành phần. Có luật rồi, lại còn phải có những văn bản dưới luật nữa, nếu không thì nhiều người có vốn, có tay nghề, có năng lực tổ chức và quản lý sản xuất vẫn thối thòm, chờ xem đã, chưa yên tâm đầu tư. Mà không chỉ các thành phần kinh tế ngoài quốc doanh muốn có chỗ dựa là luật lệ mà ngay cả các thành phần quốc doanh và tập thể cũng cần có "chiếc gậy pháp luật" để chống cho vững khi đi vào con đường kinh doanh còn khá nhiều chỗ lồi lõm, trơn trượt. Nền kinh tế nhiều thành phần của nước ta kể như con chim mới "ra ràng" chưa đủ lông, cứng cánh. Pháp quyền sẽ giúp cho nó đủ lông, cứng cánh để có thể bay cao, bay xa. Ngoài việc phát huy vai trò của các đơn vị kinh tế quốc doanh then chốt, đề nghị tạo điều kiện thuận lợi nhằm giải phóng mọi tiềm năng của các thành phần kinh tế khác.

Từ lâu một câu hỏi được đặt ra: Làm sao để chấm dứt tệ phép vua thua lệ làng, tệ tùy tiện, tệ lòng hành của những "ông vua một cõi". Lời đáp đã dứt khoát. Nghị quyết Đại hội 7, Tổng Bí thư Đỗ Mười và Chủ tịch HĐBT Võ Văn Kiệt đều nhấn mạnh đến việc

xây dựng nhà nước pháp quyền tại Diễn đàn kỳ họp thứ 9, Quốc hội khoá 8 vừa rồi. Như vậy là một số người lâu nay kiên cố, né tránh hai tiếng pháp quyền, không còn điểm tựa nữa.

XIN CÚI ĐẦU TRƯỚC TRÍ TUỆ LỚN VÀ XIN QUÌ GỐI TRƯỚC TRÁI TIM LỚN

Không chỉ có chúng tôi cầu hỏi, còn những câu hỏi khác nữa. Cũng không chỉ có những câu hỏi lớn, mà có cả những câu hỏi nhỏ nhưng không thể bỏ qua. Đại hội 7 với trí tuệ của nhân dân đã giải đáp được nhiều câu hỏi. Thật phần chẵn nhưng cuộc sống không lúc nào thiếu câu hỏi: Đầu óc và trái tim - trí tuệ và lương tâm sẽ trả lời những câu hỏi đó. Thi hào người Đức nổi tiếng thế giới V.Gớt có nói một câu rất sâu sắc: "Trước trí tuệ vĩ đại tôi cúi đầu. Trước trái tim vĩ đại tôi quỳ gối". Xin cúi đầu, quỳ gối trước trí tuệ và trái tim lớn của nhân dân và của bất cứ ai đang trần trụi, lo toan cho vận nước, đang làm việc hết mình vì sự nghiệp đổi mới. Xin tất cả hãy lấy trí tuệ và trái tim để trả lời cho những câu hỏi của cuộc sống.

N.T

(1) Người viết bài này xin phép gạch chân những câu thấy cần thiết phải nhấn mạnh.

BẢO VỆ HÀNG NỘI ĐỊA

QUỐC MỸ

Cách đây một thời gian, hàng ngoại đã tràn ngập thị trường thành phố từ những ti-vi màu, radio, cát-xét, đồ điện tử, thuốc lá, mỹ phẩm... thậm chí cho đến kẹo bánh, nước ngọt... các thứ mà trong nước ta sản xuất được từ lâu. Sự cạnh tranh giữa "nội ngoại" ấy diễn ra gay gắt, có một số hàng trong nước trở nên thối thóp và thoái lui. Rồi sau một thời gian tiêu dùng, người đi mua sắm đã nhận thức được hiệu quả của hàng hóa do ta làm ra. Tâm lý hướng về đồ ngoại dần dần giảm bớt. Thử lấy một thí dụ "mì Vifon, sữa Ông Thọ, đồng hồ Gimiko, nhựa Bình Minh" đã gây được sự tin tưởng đối với khách hàng. Đó chẳng phải là niềm tự hào lớn lao cho những nhà sản xuất hay sao?? Sở dĩ đạt được thành quả như vậy vì người kinh doanh đã biết cải tiến chất lượng sản phẩm và chịu khó lắng nghe ý kiến của khách hàng trong sự cạnh tranh, đối đầu với hàng ngoại.

Đầu trọng niềm tự hào và nỗi vui mừng ấy những nhà sản xuất không khỏi hết bản khoăn, lo âu vì mấy lúc gần đây hàng giả tràn vào thị trường trong nước ngày càng nhiều khiến người tiêu dùng dăm ra nghi ngờ khi bỏ tiền mua sắm, làm cho hàng nội mất uy tín. Thuốc lá giả, sơn Bạch Tuyết giả, quần áo may sẵn, bia rượu, nước ngọt giả... rất dễ nhầm lẫn trên thị trường; khách hàng khó mà phân biệt được, họ trở lại tình trạng lãnh đạm hàng trong nước. Với tình hình hiện nay cũng cần có một chính sách thuế khóa hợp lý hơn để bảo vệ sản phẩm nội địa. Đến bao giờ hàng nội có thể "lấn áp" "hàng ngoại" và đến bao giờ hàng nội trở nên hoàn toàn tốt so với hàng ngoại thì không ai dám khẳng định điều đó. Một khi diệt trừ được tận gốc hàng gian, hàng giả, sản phẩm nội địa với chất lượng tốt, giá rẻ hơn đồ ngoại, đồng đảo bà con ta chắc chắn sẽ đón nhận một cách hoan hỉ. Ngược lại, hàng giả, hàng dỏm lộng hành thì vấn đề vận động "người Việt Nam dùng hàng Việt Nam" sẽ khó mang lại kết quả mong muốn.